

ACM-3712-13 Seat No. _____

M. A. (Sem. II) Examination

March/April – 2019

Gujarati : CC-202

૧. ભારતીય સાહિત્ય મીમાંસા (Old Course)
૨. ભારતીય સાહિત્ય મીમાંસા (New Course)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

૧. ભારતીય સાહિત્ય મીમાંસા (Old Course)

સૂચના : દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

૧	ભારતીય સાહિત્ય મીમાંસાનો પરિચયાત્મક ખ્યાલ આપો.	૧૪
	અથવા	
૧	રમણીયતાની વિભાવના સ્પષ્ટ કરી, જગન્નાથનો રમણીયતા વિચાર સમજાવો.	૧૪
૨	ધ્વનિ સંપ્રદાયનો ખ્યાલ આપી, તેની વિભાવના સ્પષ્ટ કરો.	૧૪
	અથવા	
૨	આનંદવર્ધને આપેલ ધ્વનિના પ્રકારને સદષ્ટાંત સમજાવો.	૧૪
૩	કુંતકની વક્રોક્તિ વિચારણા વિગતે સમજાવો.	૧૪
	અથવા	
૩	વક્રોક્તિ સિદ્ધાંત સમજાવી, ભામહ અને દંડીની વક્રોક્તિ વિચારણા સ્પષ્ટ કરો.	૧૪

૪ ટૂંક નોંધ લખો : (ગમે તે બે)

૧૪.

- (૧) ભરતનું રસસૂત્ર
- (૨) રસ પ્રતીતિનાં વિધનો
- (૩) ભદ્ર શંકુકની રસવિચારણા
- (૪) આધારણીકરણ.

૫ ટૂંકમાં જવાબ લખો : (ગમે તે સાત)

૧૪

- (૧) અલંકાર એટલે શું ?
- (૨) રીતિ એટલે શું ?
- (૩) ઔચિત્ય એટલે શું ?
- (૪) 'ધ્વનિ' શબ્દના કયા પાંચ અર્થ પ્રચલિત છે ?
- (૫) રસ ધ્વનિને સદષ્ટાંત સમજાવો.
- (૬) ધ્વનિ સિદ્ધાંતનો વિરોધ કોણે કરેલો ?
- (૭) કુંતકે ગણાવેલા કાવ્યમાર્ગ જણાવો.
- (૮) દંડીએ વક્રોક્તિ વિશે શું કહ્યું છે ?
- (૯) કુંતકની કાવ્ય વ્યાખ્યામાં 'સહિતૌ' શબ્દ સ્પષ્ટ કરો.
- (૧૦) વિભાવ એટલે શું ? કેટલા પ્રકાર છે ?
- (૧૧) અભિનવગુપ્તે કયા સંપ્રદાયમાં પ્રદાન કર્યું છે ? તેના ગ્રંથનું નામ જણાવો.
- (૧૨) સ્થાયીભાવો કેટલા છે ? કયા કયા ?

૨. ભારતીય સાહિત્ય મીમાંસા (New Course)

સૂચના : પ્રત્યેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

૧ ભારતીય કાવ્ય મીમાંસા અને પરંપરાનો વિગતે ખ્યાલ આપો. ૧૪

અથવા

૧ ટૂંક નોંધ લખો : ૧૪

(૧) ઔચિત્ય વિચાર

(૨) અલંકાર સંપ્રદાય.

૨ ભરતના રસસૂત્રના આધારે રસનિષ્પત્તિની ચર્ચા કરો. ૧૪

અથવા

૨ ટૂંક નોંધ લખો : ૧૪

(૧) રસ પ્રતીતિના વિધ્નો

(૨) સાધારણીકરણ.

૩ ધ્વનિ સિદ્ધાંતની વિભાવના વિગતે ચર્ચો. ૧૪

અથવા

૩ આનંદવર્ધનનો ધ્વનિવિચાર - પ્રકારો સહિત સ્પષ્ટ કરો. ૧૪

૪ કુંતકની વકોક્તિ વિચારણા સદષ્ટાંત ચર્ચો. ૧૪

અથવા

૪ જગન્નાથની રમણીયતાની વિભાવના સ્પષ્ટ કરો. ૧૪

પ ટૂંકમાં ઉત્તર આપો : (ગમે તે સાત)

૧૪

- (૧) ભારતીય સાહિત્ય મીમાંસાના પ્રમુખ સિદ્ધાંતો જણાવો.
- (૨) કયા કયા મીમાંસકોએ અલંકાર વિચારણા કરી છે ?
- (૩) રીતિ એટલે શું ? તેના પ્રકાર જણાવો ?
- (૪) સંસ્કૃત કાવ્યશાસ્ત્રમાં 'ધ્વનિ' શબ્દના વિવિધ અર્થો ?
- (૫) 'રસ ધ્વનિ' એટલે શું ?
- (૬) અનુભાવો એટલે શું ? તે કેટલા છે ?
- (૭) આનંદવર્ધને આપેલી ધ્વનિની વ્યાખ્યા.
- (૮) ભટ્ટનાયકનો રસનિષ્પત્તિ અંગેનો મત.
- (૯) સાધારણીકરણ એટલે શું ?
- (૧૦) કુંતકની કાવ્યની વ્યાખ્યા.
- (૧૧) વર્ણવિન્યાસ વક્ત્રા એટલે શું ?
- (૧૨) જગન્નાથે આપેલી કાવ્યની વ્યાખ્યા.